

**Uchwała Nr XXVIII/248/2021
Rady Powiatu Mieleckiego
z dnia 19 lutego 2021 r.**

**w sprawie uchwalenia „Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób
Niepełnosprawnych w Powiecie Mieleckim na lata 2021 – 2027”.**

Działając na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 5, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 920), art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z póź. zm.),

Rada Powiatu Mieleckiego uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się „Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Mieleckim na lata 2021 – 2027”, w brzmieniu jak załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Realizację uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3

Nadzór nad wykonaniem uchwały powierza się Komisji Rodziny, Zdrowia i Pomocy Społecznej Rady Powiatu.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

M. Paprocki
Marek Paprocki

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Mieleckim na lata 2021-2027.

Część I

Diagnoza sytuacji osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Mieleckiego i występujących w tym zakresie potrzeb.

I. ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Czas realizacji niniejszego Programu jest zgodny z okresem wdrażania w Polsce środków Unii Europejskiej zgodnie z perspektywą finansową Unii Europejskiej na lata 2021-2027.

Przy opracowaniu niniejszego Programu oparto się na założeniach, że:

- 1) osoby niepełnosprawne mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz do korzystania na zasadzie równości z praw i obowiązków ustanowionych dla wszystkich obywateli bez względu na rodzaj, przyczynę i stopień niepełnosprawności,
- 2) osoby niepełnosprawne mają prawo do uzyskania niezbędnych środków umożliwiających wyrównanie zmniejszonych wskutek niepełnosprawności szans w korzystaniu z przysługujących im praw,
- 3) wszelkie działania na rzecz osób niepełnosprawnych powinny być podejmowane z poszanowaniem suwerenności jednostki i jej prawa do dokonywania samodzielných wyborów życiowych.

Opracowanie Programu poprzedzono konsultacjami z jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami pozarządowymi z terenu Powiatu. Wynika to z założenia, że nadrzędnym celem polityki wobec osób niepełnosprawnych planowanej przez władze lokalne powinno być to, by wszelkie rozwiązania proponowane w ramach tej polityki były ściśle zintegrowane ze wszystkimi innymi działaniami władz i organizacji pozarządowych. Propozycje działań na rzecz osób niepełnosprawnych zostały ujęte w Programie, a podmioty zgłaszające te propozycje zostały nazwane w części II – wykonawczej niniejszego Programu partnerami. Przeprowadzone z wieloma partnerami konsultacje pozwolą na podjęcie działań wielopłaszczyznowych, przy wykorzystaniu doświadczeń wielu podmiotów, z uwzględnieniem zarówno dotychczasowych osiągnięć, występujących braków i potrzeb jak i doświadczeń nabytych przy realizacji Programu na lata 2014-2020.

Planując działania do Programu uwzględniono nie tylko dotychczasowe doświadczenia w działalności na rzecz osób niepełnosprawnych oraz potrzeby dotyczące osób niepełnosprawnych zgłaszane przez instytucje i organizacje działające na ich rzecz, ale przede wszystkim postulaty zgłaszane przez samych niepełnosprawnych. To oni najlepiej zdają sobie sprawę z istniejących barier i ograniczeń, ponieważ doświadczają ich codziennie, jak również najlepiej wiedzą, jakie są w tym zakresie najpilniejsze potrzeby.

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych prowadzone są w sposób ciągły. Jest to możliwe dzięki dużej ilości instytucji i organizacji pozarządowych, których działania są nakierowane na pomoc osobom niepełnosprawnym. Mamy jednak świadomość, że zawsze w tym zakresie będzie jeszcze coś do zrobienia.

W niniejszym Programie ujęto więc działania prowadzone dotychczas oraz uwzględniono potrzebę ich kontynuacji w latach następnych jak również zadania nowe, których konieczność realizacji wynikała w trakcie realizowania Programu na lata 2014-2020. Pozwoli to na uzupełnienie braków oraz podjęcie nowych inicjatyw, których celem będzie poprawa sytuacji niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Mieleckiego.

Głównym założeniem Programu jest stworzenie takich lokalnych warunków oraz zagwarantowanie i udzielenie osobie niepełnosprawnej takiej indywidualnej pomocy, która umożliwi maksymalne wykorzystanie jej potencjalnych zdolności i możliwości dla osiągnięcia jak największej życiowej samodzielności i aktywności.

Ważnym celem jest również stworzenie warunków do pozyskiwania środków finansowych spoza Powiatu tj. środków w ramach programów PFRON oraz innych środków zewnętrznych, w szczególności w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

II. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE MIELECKIM – STAN AKTUALNY

1. Dane ilościowe

Powiat Mielecki zajmuje powierzchnię 881 km² i zamieszkiwany jest przez ponad 136 tys. mieszkańców. W skład Powiatu wchodzi 10 gmin. Szczegółowe dane dotyczące powierzchni i sytuacji demograficznej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1.

Miejscowość	Powierzchnia w km ²	Ilość osób	Osoby na km ²	Ilość miejscowości / sołectw / osiedli
Miasto Mielec	47	60 323	1 283	18
Gmina Borowa	56	5 541	99	10
Gmina Czermin	80	7 059	88	9
Gmina Gawłuszowice	34	2 727	80	7
Gmina Mielec	123	13 289	108	13
Gmina Padew Narodowa	71	5 381	76	12
Miasto i Gmina Przeclaw	134	12 003	90	11
Miasto i Gmina Radomyśl Wielki	160	14 292	89	13
Gmina Tuszów Narodowy	89	8 222	92	14
Gmina Wadowice	87	7 723	89	13
RAZEM:	881	136 660	155	120

Dane za stronę internetową Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego http://www.stat.gov.pl/dane_spol-gosp/ludnosc/index.htm - opracowanie wg. stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. (ostatnia aktualizacja 8 czerwca 2020 r.).

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.) osobami niepełnosprawnymi, są osoby których niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem:

- 1) o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności określonych w art. 3 ww. ustawy (znaczny, umiarkowany, lekki),
- 2) o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów,
- 3) o niepełnosprawności, wydanym przed ukończeniem 16 roku życia.

Orzeczenia te stanowią podstawę do przyznania ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów.

Populacja osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Mieckiego jest trudna do oszacowania ze względu na brak jednolitej bazy danych. Ostatnie

badanie liczby osób niepełnosprawnych miało miejsce w trakcie Narodowego Spisu Powszechnego w 2011 r. Wg. zebranych danych populacja osób z niepełnosprawnością liczy w Polsce 12,2 % ludności co daje liczbę prawie 4,7 mln osób. Były to jednak dane niedoszacowane, gdyż 1,5 mln respondentów skorzystało z prawa dobrowolności odpowiadania na pytania i nie udzieliło odpowiedzi. Wśród podanej liczby osób znajdują się ci, którzy posiadają formalne orzeczenie o niepełnosprawności (ok. 3,13 mln osób), jak i ci, którzy odczuwają kłopoty zdrowotne, ale nie mają orzeczenia (ok. 1,57 mln osób). Pomimo zapowiedzi Głównego Urzędu Statystycznego dane te nie doczekały się pogłębionej analizy i aktualizacji. W niezmienionej formie zostały ujęte w Roczniku Statystycznym Rzeczypospolitej Polskiej za rok 2020.

Ponieważ brak jest dokładnych danych dotyczących liczby osób niepełnosprawnych zamieszkujących Powiat Mielecki mogą one mieć tylko charakter szacunkowy, bowiem informacje o rozmiarze niepełnosprawności otrzymuje się ze statystycznych badań ankietowych, które są rzadko aktualizowane.

Osoby niepełnosprawne identyfikuje się na podstawie kryterium prawnego, czyli posiadania przez nie stosownego orzeczenia prawnie potwierdzającego niepełnosprawność. Niektóre osoby nie posiadają orzeczenia jednak uważają siebie same za niepełnosprawne, na podstawie samooceny zdolności do wykonywania czynności życiowych i pełnienia ról społecznych.

Osoby niepełnosprawne posiadają orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawane przez powiatowe zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności. Za niepełnosprawne uważane są również osoby posiadające orzeczenia innych organów (KIZ, lekarzy orzeczników ZUS, komisji lekarskich podległych MON lub MSWiA). Jediną bazę danych dotyczącą osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Mieleckiego posiada Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Mielcu i dotyczy ona orzeczeń wydanych od września 1999 r. Pozostałe organy orzekające nie posiadają danych o ilości osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Mieleckiego.

W chwili obecnej brak jest możliwości prowadzenia jednolitej ewidencji osób niepełnosprawnych. Nie można uzyskać danych z ZUS, ponieważ Inspektorat ZUS w Mielcu obsługuje nie tylko mieszkańców Powiatu Mieleckiego, ale również Powiatu Kolbuszowskiego. ZUS nie dysponuje narzędziami pozwalającymi na podanie liczby mieszkańców Powiatu Mieleckiego posiadających orzeczenia o grupie inwalidzkiej oraz o niezdolności do pracy.

W chwili obecnej możliwe jest tylko podanie szacunkowych danych nt. ilości niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Mieleckiego. Dane zostały uzyskane na podstawie informacji posiadanych przez Powiatowe Centrum

Pomocy Rodzinie, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności i ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu.

Tabela 2.

Osoby niepełnosprawne	Ilość
Ogółem	15 075
W wieku do 16 lat	978
W wieku 16 lat i więcej	14 097
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności	4 522
- z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności	6 678
- z lekkim stopniem niepełnosprawności	2 897

Stan na dzień 31 grudnia 2020 r., dane z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Mielcu

2. Zatrudnienie i rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych

2.1 Brak jest danych dotyczących ilości osób niepełnosprawnych zatrudnionych na otwartym rynku pracy lub prowadzących własną działalność gospodarczą.

2.2 Na terenie Powiatu Mieleckiego, funkcjonują 3 zakłady pracy chronionej. Są to:

- 1) Przedsiębiorstwo POLGRAF Sp. z o.o. z siedzibą w Mielcu,
- 2) Polsko - Koreańskie Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „JOONGPOL” Sp. z o.o. z siedzibą w Mielcu,
- 3) ANDREX-DĄBROWSKI Spółka Jawna z siedzibą w Brzyściu.

Pracodawcy Ci muszą zatrudniać nie mniej niż 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy i osiągać odpowiednie wskaźniki zatrudnienia osób niepełnosprawnych, przez okres co najmniej 6 miesięcy, tj.:

- 1) co najmniej 50%, a w tym co najmniej 20% ogółu zatrudnionych stanowić muszą osoby zaliczone do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności,
- 2) co najmniej 30% niewidomych lub psychicznie chorych, albo upośledzonych umysłowo zaliczonych do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

2.3 Informacje na temat osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy znajdujących się w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3.

Osoby niepełnosprawne	Ilość
Bezrobotne	286
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności	5
- z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności	106
- z lekkim stopniem niepełnosprawności	175
Poszukujące pracy	32
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności	6
- z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności	25
- z lekkim stopniem niepełnosprawności	1

Stan na dzień 31 grudnia 2020 r.

3. Edukacja osób niepełnosprawnych

Aby umożliwić dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej dostęp do edukacji samorządy gminne i powiatowy organizują szkolnictwo specjalne oraz oddziały integracyjne. Wynika to z realizacji zasady równych szans w zakresie dostępu do nauki.

Orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego i kształcenia specjalnego wydaje Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.

W roku szkolnym 2019/2020 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Mielcu wydała 304 orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Rodzaje schorzeń z uwagi, na które wydano orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4.

Przyczyna wydania orzeczenia	Ilość orzeczeń
Niepełnosprawność intelektualna	63
Zagrożenie niedostosowaniem społecznym	14
Autyzm	101
Niepełnosprawność ruchowa	36
Uszkodzenie narządu słuchu	20
Uszkodzenie narządu wzroku	20
Niepełnosprawności sprzężone	54

Ponadto Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna w Mielcu wydała:

- 1) 1 orzeczenie o potrzebie rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego,
- 2) 18 orzeczeń o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych zespołowych,
- 3) 61 orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania,
- 4) 69 opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju.

Dane o ilości szkół w tym specjalnych i z oddziałami integracyjnymi, prowadzonych przez samorządy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5.

Rodzaj placówki	Ilość
Przedszkola, w tym:	55
- z oddziałami integracyjnymi	4
- specjalne	0
Szkoły podstawowe, w tym:	53
- z oddziałami integracyjnymi	3
- specjalne	0
Szkoły ponadpodstawowe	15
- z oddziałami integracyjnymi	0
- specjalne	1

Stan na dzień 31 grudnia 2020 r.

Na terenie Powiatu Mieckiego funkcjonuje Powiatowy Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczych. W ramach Zespołu działają:

- 1) wczesne wspomaganie rozwoju małego dziecka,
- 2) oddziały przedszkolne,
- 3) szkoła podstawowa specjalna,
- 4) branżowa szkoła pierwszego stopnia specjalna,
- 5) szkoła specjalna przysposabiająca do pracy,
- 6) bursa,
- 7) Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy.

Osoby niepełnosprawne mogą realizować obowiązek nauki w Ośrodku Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczym w Mielcu z filią w Woli Pławskiej prowadzonym przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną oraz w Ośrodku Rewalidacyjno-Wychowawczym w Pniu prowadzonym przez Stowarzyszenie „Nasza Gmina” z Dulczy Małej. Są to niepubliczne placówki edukacyjne, wpisane w ustawę o systemie oświaty jako placówki umożliwiające realizację obowiązku szkolnego dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym ze sprzężonymi schorzeniami.

W placówkach tych osoby upośledzone umysłowo w stopniu głębokim mogą przebywać do 25 roku życia, a upośledzone w stopniu umiarkowanym i znacznym do 21 roku życia.

4. Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

Według danych opracowanych przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych na terenie powiatu funkcjonuje 269 organizacji pozarządowych. 25 z nich udziela pomocy i opieki osobom niepełnosprawnym.

- 1) Stowarzyszenie Amazonek Powiatu Mieleckiego,
- 2) Polskie Stowarzyszenie Diabetyków - Koło w Mielcu,
- 3) Mieleckie Stowarzyszenie Chorych na Stwardnienie Rozsiane,
- 4) Polski Komitet Pomocy Społecznej,
- 5) Poradnia Specjalistyczna "Arka",
- 6) Stowarzyszenie Rodziców Osób Niepełnosprawnych i Osób Wspierających przy WTZ w Mielcu,
- 7) Towarzystwo Pomocy im. Brata Alberta,
- 8) Stowarzyszenie Hospicjum Domowe w Mielcu,
- 9) Stowarzyszenie Nasza Gmina w Dulczy Małej,
- 10) Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Aktywności Zawodowej Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie ZAWÓD. PRACA. SAMODZIELNOŚĆ,
- 11) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną - Koło w Mielcu,
- 12) Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Mielcu,
- 13) Stowarzyszenie DLA WAS w Mielcu,
- 14) Polski Związek Głuchych - Koło Terenowe w Mielcu,
- 15) Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Autystycznych i Niepełnosprawnych SUN RISE w Mielcu,
- 16) Stowarzyszenie "Otwórzmy przed nimi świat",
- 17) CARITAS Diecezji Tarnowskiej ,
- 18) Fundacja „SOS ŻYCIE”,
- 19) Polski Czerwony Krzyż,
- 20) Polski Związek Niewidomych – Koło Powiatowe w Mielcu,
- 21) Polskie Stowarzyszenie Diabetyków – Koło Terenowe w Podleszanach,
- 22) Rejonowe Koło Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo,
- 23) Fundacja Wspierania Profilaktyki i Edukacji Zdrowia „Źródłko”,
- 24) Związek Inwalidów Wojennych.

5. Instytucje działające na rzecz osób niepełnosprawnych

Niepełnosprawni mieszkańcy Powiatu Mieleckiego mogą korzystać z usług niżej wymienionych instytucji

- 1) **Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie**, realizującego zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, poradnictwo dla osób niepełnosprawnych, udzielania informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych,
- 2) **Punktu Interwencji Kryzysowej**, w ramach którego świadczone są porady specjalistów (prawnik, psycholog) dla osób znajdujących się w kryzysie,
- 3) **Powiatowego Urzędu Pracy**, który realizuje zadania określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- 4) **ośrodków pomocy społecznej**, realizujących zadania z zakresu przyznawania i wypłacania zasiłków finansowych z pomocy społecznej, świadczących usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych,
- 5) **Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności**, orzekającego o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności,
- 6) **Domu Pomocy Społecznej w Mielcu**, świadczącego całodobowe usługi opiekuńcze dla osób w podeszłym wieku i niepełnosprawnych fizycznie, na podstawie decyzji kierujących wydawanych przez gminy oraz decyzji umieszczających wydawanych przez powiat,
- 7) **Warsztatu Terapii Zajęciowej**, uczestnictwo w zajęciach WTZ jest jedną z podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, stwarzającej osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywrócenia umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.
- 8) **Środowiskowych Domów Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi**, prowadzących rehabilitację społeczną w formie terapii zajęciowej, która ma służyć podtrzymaniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu, świadczą pomoc ze strony psychologów i terapeutów,
- 9) **Domów Dziennego Pobytu** zapewniających dzienną pomoc osobom w wieku podeszłym i niepełnosprawnym, które wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu ich niezbędnych potrzeb życiowych w sposób pozwalający na samodzielne funkcjonowanie i uczestniczeniu w życiu społecznym,
- 10) **Ośrodka Wczesnej Interwencji**, sprawującego opiekę diagnostyczno-terapeutyczno-rehabilitacyjną dla dzieci zagrożonych zaburzeniami procesu rozwojowego lub niepełnosprawnych w wieku do 7 roku życia.
- 11) **Ośrodków Rewalidacyjno-Wychowawczych**, będących placówkami dziennego pobytu dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w wieku do 25 lat, prowadzą wczesne wspomaganie rozwoju, oprócz działań edukacyjnych zapewniają kompleksową opiekę medyczną, rehabilitację

ruchową oraz społeczną, terapię psychologiczną i logopedyczną oraz terapię zajęciową,

- 12) **Zakład Aktywności Zawodowej**, zapewnia zatrudnienie osobom niepełnosprawnym ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz osobom z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną. Osoby te wymagają specjalnych tzw. chronionych warunków pracy.

III. PROGRAMY CELOWE W SZCZEGÓLNOŚCI PFRON I PROJEKTY REALIZOWANE ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ.

Jednym z ważniejszych źródeł pozyskiwania środków na realizację zadań zawartych w programie jest realizacja programów celowych PFRON oraz projektów w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W latach 2014-2020 jednostki samorządu terytorialnego i inne podmioty z terenu Powiatu Mieleckiego korzystały z programów celowych PFRON tj. „Program ograniczania skutków niepełnosprawności”, „Program wyrównywania różnic między regionami” oraz „Aktywny samorząd”. Udział w tych programach zaowocował szeregiem działań podjętych na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych m.in. zakupiono samochody przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych, kilkaset osób otrzymało pomoc mającą na celu wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Udział w programach celowych PFRON w sposób znaczący zwiększa możliwości likwidowania barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych.

Kilkuset niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Mieleckiego uczestniczyło w projektach finansowanych ze środków UE. Projekty te realizowały jednostki samorządu terytorialnego Były to osoby w wieku aktywności zawodowej, zagrożone wykluczeniem społecznym, niepracujące lub pozostające w zatrudnieniu, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Osoby te korzystały z doradztwa oraz szkoleń z zakresu rozwoju osobistego oraz szkoleń zawodowych. Wsparcie uzyskane w ramach projektów przyczyniło się do zwiększenia stopnia akceptacji swojej niepełnosprawności oraz lepszego funkcjonowania w życiu społecznym i na rynku pracy.

Planowane jest prowadzenie kolejnych projektów w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027.

IV. CELE ZAŁOŻONE DO ZREALIZOWANIA W RAMACH PROGRAMU

- 1. Monitoring sytuacji osób niepełnosprawnych w Powiecie Mieleckim.**
- 2. Podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa nt. osób niepełnosprawnych, ich praw, potrzeb i możliwości udziału w życiu społecznym.**
- 3. Prowadzenie akcji informujących osoby niepełnosprawne o przysługujących im prawach i uprawnieniach.**
- 4. Profilaktyka, rehabilitacja i opieka medyczna.**
- 5. Zagwarantowanie osobom niepełnosprawnym dostępu do edukacji i kształcenia.**
- 6. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do instytucji, urzędów i budynków użyteczności publicznej i świadczonych usług.**
- 7. Usprawnianie osób niepełnosprawnych, likwidacja barier w komunikowaniu się, refundacja sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.**
- 8. Wspieranie sportu, kultury i rekreacji osób niepełnosprawnych.**
- 9. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych, w tym organizacji posiadających status organizacji pożytku publicznego i wolontariuszy działających na rzecz osób niepełnosprawnych.**
- 10. Rozwój infrastruktury społecznej.**
- 11. Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych.**

Szczegółowy sposób realizacji założonych celów został przedstawiony w części II – realizacyjnej Programu.

V. FINANSOWANIE PROGRAMU

Część sformułowanych w Programie celów jest już realizowana przez jednostki samorządu terytorialnego (Powiat i gminy) oraz instytucje i organizacje pozarządowe działające na terenie Powiatu. Ich działalność jest finansowana ze środków budżetowych i pozabudżetowych.

Ważnym celem jest również stworzenie warunków do pozyskiwania środków finansowych spoza Powiatu tj. środków w ramach programów PFRON oraz środków unijnych, głównie w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

VI. MONITOROWANIE I OCENA SKUTECZNOŚCI REALIZACJI PROGRAMU.

Realizacja Programu będzie na bieżąco monitorowana przez Powiatową Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych.

**Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Mieleckim
na lata 2021 - 2027**

**Część II
Założone cele i sposób ich realizacji.**

L.p.	Cel	Sposób realizacji	Realizatorzy	Partnerzy	Termin realizacji
Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych					
1	Monitoring sytuacji osób niepełnosprawnych w Powiecie Mieleckim.	1.1 Gromadzenie w systemie EKSMOoN danych o osobach orzekanych w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności	PZON		na bieżąco
		1.2 Prowadzenie bazy danych o osobach niepełnosprawnych według kryteriów: płci, wieku, wykształcenia, rodzajów niepełnosprawności, sytuacji zawodowej w ramach prowadzonych zadań.	PCPR, PUP		na bieżąco
		1.3. Analiza potrzeb osób niepełnosprawnych pod kątem podjęcia konkretnych działań na ich rzecz.	PCPR		na bieżąco
2	Podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa nt. osób	2.1 Prowadzenie akcji informujących społeczeństwo o występowaniu niepełnosprawności i działaniach	PCPR	gminy, organizacje	cyklicznie,

	niepełnosprawnych, ich praw, potrzeb i możliwości udziału w życiu społecznym.	<p>podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych.</p> <p>2.2 Umożliwianie osobom niepełnosprawnym przedstawienie ich problemów na forum publicznym. Wystąpienia osób niepełnosprawnych w mediach i podczas imprez masowych.</p> <p>2.3 Organizowanie imprez integracyjnych o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym i sportowym, połączonych ze wspólnym przebywaniem osób niepełnosprawnych i pełnosprawnych.</p> <p>2.4 Pomoc i wsparcie psychologiczne dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.</p>	<p>PCPR</p> <p>PCPR</p> <p>Poradnia Zdrowia Psychicznego</p>	<p>pozarządowe, NZOZ-y, środki masowego przekazu,</p> <p>gminy, organizacje pozarządowe, media</p> <p>gminy, organizacje pozarządowe</p> <p>PCPR, PIK, podmioty świadczące pomoc psychologiczną</p>	<p>na bieżąco</p> <p>cyklicznie</p> <p>na bieżąco</p>
3.	Prowadzenie akcji informujących osoby niepełnosprawne o przysługujących im prawach i uprawnieniach.	<p>3.1 Organizowanie i udział w spotkaniach informacyjnych dla osób niepełnosprawnych, ich opiekunów i członków ich rodzin - zainteresowanych taką tematyką.</p> <p>3.2 Rozpowszechnienie materiałów informacyjnych – ulotek,</p>	<p>PCPR</p> <p>PCPR</p>	<p>gminy, organizacje pozarządowe</p> <p>gminy,</p>	<p>cyklicznie</p> <p>cyklicznie</p>

		<p>broszur, plakatów – informacje w mediach.</p> <p>3.3 Udzielanie osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom informacji o przysługujących prawach i uprawnieniach oraz o obowiązujących uregulowaniach prawnych</p> <p>3.4 Umieszczanie na stronach internetowych jednostek samorządu terytorialnego i jego jednostek organizacyjnych informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych, działających na ich rzecz organizacjach i instytucjach oraz aktualnych uregulowaniach prawnych.</p>	<p>PCPR, PIK</p> <p>PCPR, jednostki samorządu terytorialnego</p>	<p>organizacje pozarządowe</p> <p>organizacje pozarządowe</p> <p>organizacje pozarządowe</p>	<p>na bieżąco</p> <p>na bieżąco</p>
4.	Profilaktyka, rehabilitacja i opieka medyczna.	<p>4.1 Prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych oraz dalsze doposażanie placówki</p> <p>4.2 Udzielanie pomocy psychologicznej i medycznej oraz rehabilitacja dzieci dotkniętych niepełnosprawnością.</p> <p>4.3 Dofinansowanie ze środków PFRON do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.</p> <p>4.4 Rozwój bazy medycznej w zakresie leczenia i rehabilitacji osób niepełnosprawnych.</p>	<p>PCPR</p> <p>PZPSW</p> <p>PCPR</p> <p>Zarząd Powiatu</p>	<p>gminy</p> <p>NZOZ-y, organizacje pozarządowe</p> <p>NZOZ-y</p>	<p>na bieżąco</p> <p>na bieżąco</p> <p>na bieżąco</p> <p>2021-2027</p>

		4.5 Zapewnienie wsparcia psychiatrii dziecięcego dla mieszkańców Powiatu.	Zarząd Powiatu, SP ZOZ	NZOZ-y	2021-2027
5	Zagwarantowanie osobom niepełnosprawnym dostępu do edukacji i kształcenia.	5.1 Rozwój w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych klas integracyjnych.	jednostki samorządu terytorialnego	Organizacje pozarządowe	w miarę zgłaszanych potrzeb
		5.2 Modernizacja bazy lokalowej w placówkach zajmujących się edukacją osób niepełnosprawnych	jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe	PFRON	w miarę zgłaszanych potrzeb
		5.3 Wyposażenie placówek oświatowych w pomoce naukowe przydatnych przy kształceniu osób niepełnosprawnych i sprzęt rehabilitacyjny (np. w ramach programów celowych PFRON i programów Unii Europejskiej).	jednostki samorządu terytorialnego		na bieżąco
		5.4 Podnoszenie kwalifikacji nauczycieli pracujących z uczniami niepełnosprawnymi.	Dyrektorzy szkół		na bieżąco
		5.5 Poradnictwo zawodowe oraz motywowanie osób niepełnosprawnych do aktywności na rynku pracy i podnoszenia poziomu wykształcenia, wskazywanie osobom niepełnosprawnym źródeł pozyskania środków na finansowanie kształcenia (np. program „Aktywny Samorząd”).	PUP, PCPR		na bieżąco

		5.6 Szkolenie asystentów osób niepełnosprawnych, opiekunów osoby niepełnosprawnej	placówki oświatowe		na bieżąco
6	Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do instytucji, urzędów i budynków użyteczności publicznej i świadczonych usług.	6.1 Wskazywanie źródeł pozyskiwania środków na likwidację barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej (np. środki PFRON, środki z programów Unii Europejskiej)	PCPR		na bieżąco
		6.2 Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej oraz barier urbanistycznych.	jednostki samorządu terytorialnego, właściciele i użytkownicy budynków,		w miarę zgłaszanych potrzeb
		6.3 Likwidacja barier architektonicznych w budynkach mieszkalnych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.	PCPR	PFRON	na bieżąco
		6.4 Likwidacja barier transportowych poprzez zakup środków transportu dla instytucji prowadzących działalność na rzecz osób niepełnosprawnych. Wskazywanie źródeł pozyskiwania środków na likwidację barier transportowych właściwym podmiotom.	jednostki samorządu terytorialnego, instytucje prowadzące działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, PCPR	PFRON	w miarę zgłaszanych potrzeb

		<p>6.5 Likwidacja barier transportowych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych w ramach programu „Aktywny Samorząd”</p> <p>6.6 Organizowanie szkoleń pracowników urzędów i instytucji w zakresie kontaktów z osobami o różnych rodzajach niepełnosprawności, np. szkolenia w posługiwaniu się językiem migowym.</p>	<p>PCPR</p> <p>jednostki samorządu terytorialnego</p>	<p>PFRON</p>	<p>na bieżąco</p> <p>cyklicznie</p>
7	<p>Usprawnianie osób niepełnosprawnych, likwidacja barier w komunikowaniu się, refundacja sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.</p>	<p>7.1 Likwidacja barier technicznych w celu umożliwienia osobom niepełnosprawnym sprawniejszego działania w społeczeństwie i umożliwienia wydajniejszego funkcjonowania.</p> <p>7.2 Organizowanie szkoleń dla osób niepełnosprawnych, ich opiekunów i osób pracujących z niepełnosprawnymi w tym w zakresie posługiwania się językiem migowym i pismem Braille’a, dofinansowanie do zakupu maszyn do pisma Braille’a i innych urządzeń specjalistycznych ułatwiających osobom niepełnosprawnym komunikowanie się. Szkolenie instruktorów orientacji przestrzennej ze środków pozyskanych na odpowiednie programy.</p> <p>7.3 Dofinansowanie ze środków PFRON zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz jednostek organizacyjnych w sprzęt rehabilitacyjny.</p>	<p>PCPR</p> <p>PCPR, pracodawcy,</p> <p>PCPR</p>	<p>PFRON</p> <p>organizacje pozarządowe</p> <p>PFRON</p>	<p>na bieżąco</p> <p>w miarę zgłaszanych potrzeb</p> <p>na bieżąco</p>

8	Wspieranie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.	8.1 Dofinansowanie ze środków PFRON imprez sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz turystyki osób niepełnosprawnych.	Zarząd Powiatu	gminy, organizacje pozarządowe	cyklicznie
		8.2 Dofinansowanie działalności sekcji sportowych umożliwiających osobom niepełnosprawnym uprawianie sportu oraz kółek zainteresowań i pracowni artystycznych zrzeszających osoby niepełnosprawne.	Zarząd Powiatu	gminy, organizacje pozarządowe	na bieżąco
9	Wspieranie działalności organizacji pozarządowych, w tym organizacji posiadających status organizacji pożytku publicznego i wolontariuszy działających na rzecz osób niepełnosprawnych.	9.1 Prowadzenie bazy danych o organizacjach pozarządowych, w tym działających na rzecz osób niepełnosprawnych i jej publikacja na stronie internetowej.	Wydział Edukacji, Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Mielcu		na bieżąco
		9.2 Propagowanie wśród osób niepełnosprawnych informacji o działających na ich rzecz instytucjach i organizacjach pozarządowych.	PCPR, Wydział Edukacji, Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Mielcu	gminy, organizacje pozarządowe	na bieżąco
		9.3 Umożliwienie organizacjom pozarządowym wymianę doświadczeń z działalności. Wspieranie działań Powiatowego Forum Organizacji Pozarządowych – w zakresie pomocy	Wydział Edukacji, Zdrowia i Spraw	organizacje pozarządowe	na bieżąco

		osobom niepełnosprawnym.	Spółecznych Starostwa Powiatowego w Mielcu		
		9.4 Wspieranie lub powierzanie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym wraz z udzielaniem dotacji finansowych na ich realizację.	Zarząd Powiatu		cyklicznie
		9.5 Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi w sferze zadań publicznych poprzez informowanie o planowanych kierunkach działalności.	Wydział Edukacji, Zdrowia i Spraw Społecznych, PCPR		na bieżąco
10	Rozwój infrastruktury społecznej.	10.1 Rozwój działalności WTZ w Mielcu.	Zarząd Powiatu	MOPS w Mielcu	2021-2027
		10.2 Rozwój działalności ŚDS w Mielcu prowadzonego na zlecenie Powiatu	Zarząd Powiatu, PSONI		2021-2027
		10.3 Zwiększenie ilości osób objętych usługami opiekuńczymi w środowiskowych domach samopomocy.	jednostki samorządu terytorialnego		2021-2027
		10.4 Tworzenie klubów integracji społecznej.	Samorządy gminne	PSONI, MOPS w Mielcu	2021-2027

		10.5 Rozwój lokalnych placówek wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych	Samorządy gminne		2021-2027
		10.6 Tworzenie mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych.	Organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego		2021-2027
		10.7 Organizowanie środowiskowych form wsparcia i opieki dla osób niepełnosprawnych.	Organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego		2021-2027
		10.8 Rozwój działalności GZAZ w Maliniu	Gmina Tuszów Narodowy	PFRON	2021-2021
Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych					
11	Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych.	11.1 Prowadzenie bazy danych o osobach niepełnosprawnych zarejestrowanych jako bezrobotne lub poszukujące pracy.	PUP		na bieżąco
		11.2 Pozyskiwanie i realizacja ofert pracy dla osób niepełnosprawnych.	PUP		na bieżąco

	<p>11.3 Prowadzenie poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>11.4 Organizowanie szkoleń dla osób niepełnosprawnych w celu podnoszenia, uzupełnienia lub nabycia kwalifikacji zawodowych.</p> <p>11.5 Organizowanie staży zawodowych dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>11.6 Udzielanie jednorazowych środków na podjęcie własnej działalności gospodarczej przez osoby niepełnosprawne.</p> <p>11.7 Finansowanie pracodawcom subsydiowanego zatrudnienia osób niepełnosprawnych.</p> <p>11.7.1 Dofinansowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych w ramach prac interwencyjnych.</p>
--	---

PUP, samorządy gminne, PCPR	organizacje pozarządowe	na bieżąco
PUP, samorządy gminne, PCPR	CKU,CKP i inne podmioty organizujące szkolenia	na bieżąco
PUP, PCPR	gminy, organizacje pozarządowe, pracodawcy	na bieżąco
PUP		na bieżąco
PUP	gminy, organizacje pozarządowe, pracodawcy	na bieżąco
PUP		na bieżąco

	11.7.2 Dofinansowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych w ramach robót publicznych	PUP		na bieżąco
	11.7.3 Kierowanie osób niepełnosprawnych na stanowiska pracy utworzone w ramach dofinansowania pracodawcom kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy.	PUP		na bieżąco
	11.8 Wspieranie przestrzennej mobilności zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez udzielanie bonów na zasiedlenie.	PUP		na bieżąco
	11.9 Realizacja projektów i działań, w których mogą uczestniczyć osoby niepełnosprawne (w tym ze środków FP, PFRON, EFS).	PUP		na bieżąco

PRZEWODNICZĄCY RADY

M. Paprocki
Marek Paprocki

